

«БАГАТОЛИКИЙ» БОЛГРАД

Марія ГАЙДАРЖИ,
голова Болградської районної
ради Одеської області

Государственный человек более других сограждан должен быть одушевлен, движим и руководствован любовью к Отечеству.

Он должен любовью к Отечеству жить, вливать ее в своих подчиненных и быть примером в ней всему государству.

Державин Г. Р.

Одещина завжди відрізнялася своїм особливим колоритом, окремою думкою, суперечливістю подій і акцентів, і зараз залишається вірна собі. На такому яскравому фоні легко загубитися, але Болградщина гідно несе звання столиці бессарабських болгар, зберігає свою самобутність, здоровий життєвий консерватизм і стійкість перед океаном життєвих негод. Більш як два століття тому прийняла бессарабська земля перших болгар, що переселилися, а вслід за ними й представників багатьох інших народностей, та стала для них рідною домівкою. Невпинна праця переселенців перших поколінь перетворила буджацькі степи на квітучий, родючий і багатий край.

Я народилася на Болградщині і не втомлююся дивуватися завзятості, силі духу та життєвій стійкості наших людей у непростих умовах сучасного життя.

Родюча земля, сприятливі для землеробства й тваринництва ландшафт і кліматичні умови, водні та інші

природні багатства завжди були основою добробуту людей, що заселили більш як 200 років тому неосвоєні землі Бессарабського краю, і тих, хто живе на цій землі в двадцять першого столітті.

Кожен громадянин має право користуватися природними ресурсами для своїх власних і громадських потреб. Наскільки «розумно» використовує своє право мешканець Болградського району? Напевно, так само як і будь-яка людина нашої неосяжної України. Добре чи погано — розсудить історія та майбутні покоління. А сучасному поколінню необхідно виконати свій обов'язок перед природою, перед матінкою Землею та в пам'ять наших «багатастраждальних» предків відродити минулу красу та процвітання Буджака.

Саме тому районна рада, взаємодіючи з усіма органами місцевого самоврядування району і районною державною адміністрацією, направляє свої зусилля, передусім, на стратегічно важливі для району питання — сільськогосподарське виробництво та шляхи його розвитку, формування туристичної інфраструктури, збереження природного багатства степових ландшафтів, водних ресурсів і багато що інше. А питання екологічної безпеки, відповідального та дбайливого використання землі, лісів і водних об'єктів вимагають все більшої уваги.

Площа Болградського району становить 1465 км², у тому числі 38,2 км² території займає одне з найбільш великих прісноводних озер України — озеро Ялпуг. Окрім цього, в районі протікають річки, струмки-балки загальною протяжністю 253,3 км, є 8 водосховищ (667 га), 14 ставків (389,7 га). Але практично на всіх водних об'єктах відзначається погіршення якості води, зниження водності річок, водосховищ і ставків, зношеність гідротехнічних споруд та істотне заростання водойм вищою водною рослинністю, деякі малі річки й ставки в посушливі періоди пересихають і тривалий час не відновлюються.

Головним природним багатством Болградського району є земельні ре-

сурси — більше ніж 136 тисяч гектарів, з яких 115 тисяч гектарів відносяться до сільськогосподарських угідь. При цьому тривале застосування низької культури землеробства та меліорації, а також значна деградація ґрунтового покриву обумовлюють необхідність комплексного підходу до вирішення проблем охорони земель і їх поліпшення, які в разі їхнього ігнорування можуть призвести до надзвичайних екологічних ситуацій і збільшення ризику для місцевого виробництва продовольства.

У Болградському районі площа лісів та інших лісопокритих площ становить 6584,38 га. Стан лісів, що знаходяться у віданні Болградського лісництва, цілком задовільний, хоча більш як 50% лісів — це перестійні насадження, які практично не виконують свої захисні функції. Для їхнього природного відновлення потрібно провести лісовідновлювальні вирубування та посадити нові насадження, що вимагає значних витрат.

У той же час, стан лісосмуг на землях колишніх колективних господарств району залишає бажати кращого. У цій частині лісове господарство фактично не ведеться, лісонасадження не поновлюються та не охороняються. Найбільш згубним для полезахисних лісових смуг є незаконне їх вирубування, що веде до стрімкого зменшення їх загальної площі і, як наслідок, — до агресивнішої дії природних явищ на сільськогосподарські угіддя.

У умовах дотаційності району перед органами місцевого самоврядування дуже актуально постає питання впровадження системного проектного підходу до місцевого розвитку.

Першим результативним досвідом застосування проектного підходу стала участь сільських громад району в проекті ЄС і програмі розвитку ООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду». Показово, що громади взяли за вирішення найбільш гострих проблем об'єктів соціальної сфери — шкіл, дитячих садків, лікувальних установ. У Болградському районі 8 громад — учасниць проекту здійснили енергозберігаючі заходи в 4 дитячих дошкільних установах сіл

Меморіал болгарам ополченцям та учасникам Визвольної російсько-турецької війни 1877-1878 років

Жовтневе, залізничне, Голиця, Криничне, в Баннівській загальноосвітній школі, в лікувально-профілактичній установі села Дмитрівка та придбали медичне устаткування для сільських лікувальних установ сіл Городне й Табаки на загальну суму 1 217 720 грн, у тому числі за рахунок сільських бюджетів — 8 492 грн, районного бюджету — 540 718 грн, зібраних громадами коштів — 63 407 грн і за рахунок бюджету ЄС і ПРООН — 607 030 грн.

На другому етапі за результатами серйозної конкурентної боротьби до проекту увійшли 4 громади сіл Баннівка, Василівка, Калчева й Нові Трояни (проведено енергозберігаючі заходи в школах та дитячих садках). Загальна вартість мікропроектів, що реалізуються, склала близько 690 тис. грн, залучено кошти ЄС і ПРООН — близько 340 тис. грн. Завдяки активності громад і отриманому ефекту Болградський район досяг дуже добрих результатів серед районів Одеської області.

Створені в рамках проекту «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» органи самоорганізації населення у ряді населених пунктів Болградського району довели свою життєздатність, бажання та наполегливість у розв'язанні проблемних для громади питань, реалізувавши ще близько 10 мікропроектів різної спрямованості, в тому числі пов'язаних з відновленням природних джерел.

У 2011—2012 році Болградський район взяв участь у спільній роботі із створення Стратегічного плану підвищення конкурентоспроможності

та економічного розвитку Придунайського субрегіону (м. Ізмаїл, Болградський, Ізмаїльський, Кілійський і Ренійський райони Одеської області) в рамках проекту міжнародної технічної допомоги Агентства США із міжнародного розвитку (USAID) «Локальні інвестиції та національна конкурентоспроможність (ЛІНК)». Затверджений Одеською обласною радою Стратегічний план Придунайського субрегіону на основі наявних ресурсів визначає конкретні проекти, реалізація яких сприятиме економічному зростанню, підвищенню конкурентоспроможності, реалізації спільних інтересів територіальних громад, що увійшли до складу субрегіону. З метою забезпечення довгостроковості реалізації цього проекту за рахунок грантової підтримки проекту USAID Агентством прикордонної співпраці «Єврорегіон «Нижній Дунай» з Інститутом проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України розроблено спільний регіональний веб-сайт «Інвестиційний портал Придунайського економічного субрегіону» (<http://www.invest-danube.com/>).

У 2013 році в проекті «Інтернаціоналізація та сприяння діловим контактам малих і середніх підприємств і структур підтримки бізнесу на прикордонних територіях — InterNet» у рамках спільної операційної програми «РУМУНІЯ—УКРАЇНА—РЕСПУБЛІКА МОЛДОВА на 2007—2013 роки» взяв участь Фонд підтримки підприємництва у Болградському районі, одним із засновників якого є і Болградська районна рада. Реалізація проекту надасть мож-

ливість малим і середнім підприємствам підвищити рівень своєї конкурентоспроможності шляхом інтеграції в прикордонну бізнес-мережу та інтернаціоналізацію їх діяльності.

У поточному році Болградська районна рада виступила партнером у реалізації проекту «Трансгранична інвентаризація деградованих земель» («CROSSBORDER INVENTORY OF DEGRADED LAND — CRING») у рамках спільної операційної програми «РУМУНІЯ—УКРАЇНА—РЕСПУБЛІКА МОЛДОВА на 2007-2013 роки», загальна вартість якого склала 1,9 млн євро. Реалізація заходів проекту запланована на 2014-2015 роки забезпечити здійснення інвентаризації деградованих земель, проектування технічних заходів щодо відновлення земель з оцінкою їх вартості, створення геоінформаційної бази цих земельних ділянок для включення до державного земельного кадастру. Успішне завершення цього проекту надасть Болградському району унікальну можливість надалі взяти участь у наступних фазах операційної програми з метою проведення заходів щодо відновлення деградованих і пошкоджених земель району.

З метою підготовки персоналу органів місцевого самоврядування Болградського району із застосування проектного підходу в плануванні та реалізації місцевого розвитку посадовці органів місцевого самоврядування беруть участь у дистанційному навчанні, організованому Державним фондом сприяння місцевому самоврядуванню в Україні і Швейцарсько-українським проектом «Підтримка децентралізації в Україні» (DESPRO), за напрямом «Управління проектами місцевого та регіонального розвитку». Завдяки цьому територіальна громада села Жовтневе Болградського району вперше взяла участь у Всеукраїнському конкурсі проектів і програм розвитку місцевого самоврядування з проектом «Поліпшення умов здобуття шкільної освіти шляхом енергозбереження» і стала одним з чотирьох переможців у I категорії в Одеській області.

Інвестиційний потенціал Болградського району, в першу чергу, пов'язаний з його географічним розташуванням і природно-кліматичними умовами. З липня 2013 року в

селі Залізничне Болградського району працює сонячна електростанція «Болград», побудована австрійською компанією ActivSolar. Ця сонячна станція екологічна та безпечна. Вона не впливає на довкілля, не змінює клімат у регіоні та не шкодить здоров'ю мешканців. Це один з найчистіших способів отримання електроенергії. Устаткування електростанції високонадійне й довговічне. За необхідності, усі складові станції можуть бути піддані стовідсотковій вторинній переробці без шкоди для довкілля.

Звичайно, ще дуже мало зроблено для досягнення нашої мети. Але прагнення змінити на краще життя свого та майбутнього покоління допомагає розкрити потенціал нашого регіону, створити умови для вітчизняних та іноземних інвесторів. Іноді це буває складно. Але мій чималий досвід говорить про те, що треба наважитися зробити перший крок, не зупинятися та за допомогою громадськості йти до мети.

Взаємодія із спільнотою є найважливішим чинником успіху в роботі

Пам'ятник архітектури – колишня міська ратуша (1870 р.) та панорама озера Ялпуг

органу місцевого самоврядування та вимагає розуміння, зацікавленості, доброзичливості обох сторін. Постійно спілкуючись з мешканцями району, роблю висновок, що за останні роки менталітет людей змінився, вони стали вимогливіші до влади, але уявлення про «начальника», який повинен вирішувати всі питання одноосібно, зустрічається ще досить часто.

Коли людина довіряє владі? Коли її конкретні проблеми можуть бути цією владою вирішені. При цьому найчастіше їй однаково, як і на якому рівні їх вирішуватимуть і що для цього треба зробити в державі. Тому, як б сказала, що робота всіх органів усіх гілок влади в Україні зрештою спрямована на один результат вперше на довіру людей.

НОВЕ ОБЛИЧЧЯ КУРОРТНОЇ АЛУШТИ

Станіслав КОЛОТ,
Алуштинський міський голова

«Один з найчарівніших куточків, які траплялося мені бачити. Тільки кращі місця Італії та Швейцарії можуть витримати з ним порівняння». Це оцінка відомого російського гідрогеолога, професора Миколи Головкинського, яка стала своєрідною характеристикою Алушти.

З цим висловлюванням важко сперечатися. За останні 2 роки тут зроблено стільки, скільки не було зроблено за часів розвалу Радянського Союзу і здобуття Україною незалежності. І заслуга в цьому — команди Президента, міської влади за підтримки керівництва Автономної Республіки Крим і України.

Забезпечити в Алушті курортний сервіс відповідно до світових стандартів і в той же час відійти від поняття шаблону, здивувати туристів, щоб в їх пам'яті залишився образ комфортного, чудового міста, куди хочеться приїхати знову і знову, щоб знову відкрити для себе Алушту, — такі завдання поставило перед собою міське керівництво. Серед них: формування іміджу Алушти як стабільного міста, де відпочиваючи можуть відчувати себе комфортно і безпечно; розвиток комунальної сфери (підтримання чистоти і порядку, ремонт доріг та інфраструктури); впо-

рядкування торгівлі на набережній та прилеглих вулицях, на пляжах); упорядкування галузі послуг і розваг (об'єкти відпочинку, заклади громадського харчування повинні бути різноманітними і безпечними).

Ще у 2010 році з обранням нової міської влади було розроблено та затверджено Стратегічний план економічного розвитку регіону Велика Алушта до 2020 року, до якого увійшли 58 проектів за окремими напрямками. Метою цього плану є міжнародне визнання Алушти як курорту.

АЛЕЯ МИСТЕЦТВ

У 2012 році у Приморському парку відкрили Алею мистецтв. Вона представлена скульптурами, виконаними в різних жанрах і стилях з різних матеріалів. Це яскраве місце, де із задоволенням масово фотографуються люди і разом з фотографіями у них залишаються незабутні емоції, пов'язані з Алуштою.

Нові традиції пов'язані з найважливішим і дорогим для кожної людини — сім'єю і батьківщиною. Як життя кожної людини починається з маминого тепла, так і Алея скульптур відкривається пам'ятником всім ма-